

Non posere: антибіотикотерапія при циститі

Всім відома сумна статистика щодо поширення захворювання на гострий цистит. Кожна друга жінка на нашій планеті хоча б раз у житті стикалась із цією проблемою. В Україні зареєстровано 506,3 випадків циститу на 100 тис. населення [1]. Тому лікарські засоби, що призначають при циститі, рекламують чи не найчастіше. Фармацевти, які майже кожного дня відповідають на запитання пацієнтів стосовно цієї проблеми, добре обізнані і з асортиментом, і з правилами надання фармацевтичної опіки. Але є аспект, на якому хотілося б зосередитись, — антибіотикотерапія

Ви можете відповісти: «Антибіотики призначає лікар. Ми не впливаємо на їх призначення». І будете праві, але тільки частково... На сьогодні фармацевту відводиться значна роль у питанні контролю над споживанням ліків громадянами. Саме фармацевт має можливість запобігти багатьом проблемам, одна з яких — резистентність бактерій. Тому давайте розберемо проблему детальніше.

У ЗОНІ РИЗИКУ

Відомо, що гострий цистит — одне з найчастіших захворювань жінок, що обумовлено анатомічними особливостями сечостатевої системи. Основними факторами ризику є:

- сексуальна активність (більше 3 статевих контактів на тиждень протягом останнього місяця);
- новий сексуальний партнер;
- застосування сперміцидів;
- інфекції сечових шляхів у минулому;
- цукровий діабет [1].

У літніх жінок до цих факторів додаються ще нетримання сечі та атрофічний вагініт, обумовлений недостатністю естрогенів [2].

Дії фармацевта. Якщо в аптеку за порадою звернулась жінка з симптомами циститу (біль у попереку та внизу живота, часті позиви на сечовиділення), з'ясуйте як давно триває нездужання, які заходи було вжито. обов'язково запитайте про наявність загрозливих симптомів, які сигналізують про можливість іншого захворювання:

- позиви на сечовиділення з'являються кожні 3–5 хвилин і супроводжуються відчуттям печії, різями та болем внизу живота, що наростають;
- біль у попереку супроводжується набряками кінцівок;
- підвищення температури тіла;
- помутніння сечі, поява в ній крові або осаду у вигляді піску [3].

Для полегшення стану можна запропонувати лікарський засіб рослинного походження, наприклад, ЦИСТО-АУРИН від компанії «esparma GmbH, Aristo group» (Німеччина). Це препарат екстракту золотарника, якому притаманна комплексна дія — антибактеріальна, протизапальна, імуномодельюча, діуретична. Скеруйте пацієнта до лікаря.

ХТО ВИНЕН?

Збудниками інфекцій сечових шляхів найчастіше виступає кишкова паличка *E. coli* (70–95% випадків), рідше *Staphylococcus spp.* (5–10%), іноді *Proteus spp.*, *Klebsiella spp.*, *Enterobacter spp.*[4]. В етіології циститу певну роль відіграють також урогенітальні інфекції, викликані *Chlamydia trachomatis*, *Ureaplasma urealiticum*, *Trichomonas vaginalis* [5].

Природно, що терапія циститу включає використання антибіотиків широкого спектру дії, які ефективно борються не тільки з бактеріями, але і з грибами. У разі необхідності призначають також знеболюючі (ненаркотичні анальгетики, НПЗЗ) та спазмолітичні засоби. Невід'ємною частиною комплексної терапії є фітопрепарати. Їх призначають разом з антибіотиками або як монотерапію на початкових стадіях захворювання.

Дії фармацевта. Довести до пацієнта інформацію про причини захворювання і необхідність призначення антибіотиків. Зосередити його увагу, що через ризик розвитку рецидивів (у 25–50% жінок протягом року розвиваються рецидиви циститу [1]), необхідно чітко дотримуватись режиму дозування і обов'язково проходити повний курс лікування.

БАКТЕРІЇ ТЕЖ ХОЧУТЬ ЖИТИ

Відомо, що бактерії, які існують мільярди років, мають міцний механізм захисту. Вони швидко мутують і антибіотики виявляються безсилами. За даними ВООЗ, найбільш швидко розвивають резистентність до антибіотиків: *E. coli*, *Klebsiella spp.*, *Acinetobacter spp.*, *Staphylococcus spp.*, *Streptococcus pneumoniae*, *Salmonella spp.*, *Shigella spp.*, *Neisseria gonorrhoeae*. Як бачимо половина з них найчастіше стають причиною інфекційних захворювань сечових шляхів. Тому дуже важливо при призначенні терапії не тільки знати, які бактерії викликали запалення, але й розуміти рівень резистентності мікроорганізмів. На разі, нераціональний прийом антибіотиків призвів до значного зростання стійкості *E. coli* до ампіциліну у 65% випадків, котримоксазолу — 38%, фторхінолонам (ципрофлоксацин, норфлоксацин) — в 22%, нітрофуранам — в 11% [6].

На підставі стандарту медичної допомоги [1] та рекомендацій Європейської асоціації урологів [2] у першій лінії терапії гострого не-

ЕСПА-ФОЦИН®

фосфоміцин 3000 мг

ускладненого циститу призначають антибіотик широкого спектру дії — фосфоміцин. Клінічно доведена його ефективність проти *Staphylococcus*, *E. coli*, *Enterobacter spp.*, *Pseudomonas spp.*, *Klebsiella spp.*, *Proteus spp.*, *Serratia spp.*. А резистентність основного збудника захворювання бактерії *E. coli* до фосфоміцину складає не більше 3% [6].

Дії фармацевта. Дотримуватись стандартів надання медичної допомоги при терапії гострого неускладненого циститу. Пояснювати пацієнту причину призначення саме препаратів фосфоміцину — широкий спектр дії, низький рівень резистентності бактерій.

ЧОМУ ЕСПА-ФОЦИН?

Серед препаратів фосфоміцину хотілося б відзначити новинку — ЕСПА-ФОЦИН виробництва компанії «esparma GmbH, Aristo group» (Німеччина). ЕСПА-ФОЦИН ефективний проти широкого спектру бактерій, що викликають гострий цистит. Препарат виявляє бактерицидну (блокує синтез клітинної стінки бактерій) та антиадгезивну (запобігає прилипанню бактерій до сечового міхура) активність. Механізм дії ЕСПА-ФОЦИН запобігає розвитку перехресної резистентності з іншими антибіотиками. Препарат добре всмоктується в шлунково-кишковому тракті, а у сечовому міхурі (тобто у вогнищі інфекції) він зберігається протягом 48 год [7].

ЕСПА-ФОЦИН — це препарат першого вибору з доведеною ефективністю, високою безпекою, і легким та зручним застосуванням.

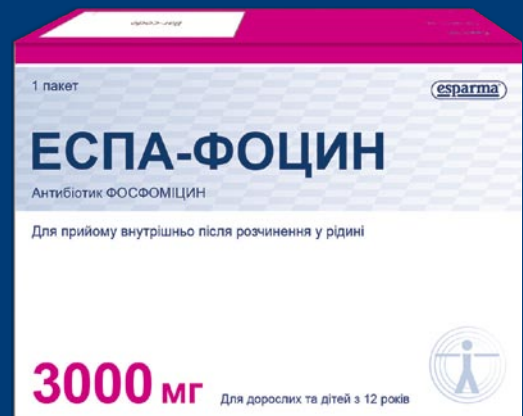
Дії фармацевта. У рамках фармацевтичної опіки необхідно довести до пацієнта:

- На сьогодні, лікарі віддають перевагу призначенню коротко-строгового курсу антибактеріальної терапії циститу. Препарат ЕСПА-ФОЦИН у гострій фазі захворювання призначають 1 пакет (3 г фосфоміцину) одноразово.
- ЕСПА-ФОЦИН діє проти широкого спектру бактерій і грибків, при цьому не викликає стійкості бактерій до антибіотиків.
- ЕСПА-ФОЦИН має високий рівень безпеки. Крім терапії циститу, його призначають також для лікування безсимптомної бактеріурії у вагітних [8].
- У комплексній терапії циститу доведена ефективність прийому антибіотиків і фітопрепаратів з уросептичною дією (наприклад, ЦИСТО-АУРИН).

**ЕСПА-ФОЦИН — ШВИДКЕ ЛІКУВАННЯ ЦИСТИТУ,
ЕФЕКТ ВІД ЯКОГО МОЖНА ВІДЧУТИ ВІДРАЗУ.
ЕСПА-ФОЦИН — ПРЕПАРАТ ДЛЯ СУЧАСНИХ
АКТИВНИХ ЖІНОК, ЯКИМ НЕМА КОЛИ ХВОРИТИ!**

Література

1. Уніфікований клінічний протокол медичної допомоги. Гострий неускладнений цистит у жінок. Наказ МОЗ України №816 від 23.11.2011.
2. Guidelines on Urological Infections. Grabe M. et al. European Association of Urology, 2015.
3. Фармацевтична опіка: практичний посібник. — Київ, 2017. — С.142–143.
4. Naber KG, et al. Surveillance study in Europe and Brazil on clinical aspects and Antimicrobial Resistance Epidemiology in Females with Cystitis (ARESC): implications for empiric therapy // Eur Urol, 2008. 54(5): 1164–75.
5. Цистит: етіопатогенез, класифікація, клінічна картина, діагностика, лікування Пасечніков С.П. Український медичний часопис 4 (114) — VII/VIII 2016.
6. Цистит в практиці терапевта та сімейного врача: в пошуках ефективного лікування // Здоров'я України. — 2017; №6 (403): 80.
7. Інструкція для медичного застосування лікарського засобу ЕСПА-ФОЦИН. Наказ МОЗ України №880 від 18.12.2015.
8. Клінічний протокол з акушерської допомоги. Перинатальні інфекції. Наказ МОЗ України № 906 від 27.12.2007.

- Висока активність проти бактерій, які викликають інфекції сечової системи – до 100%^{2,3}
- Максимальна концентрація в сечовому міхурі⁵
- Висока безпечність – фосфоміцин рекомендований для лікування бактеріурії навіть у вагітних⁶
- Для лікування гострого циститу достатньо лише однієї дози⁷
- Німецька якість, випробувана часом
- Доступна ціна

Рекомендований Європейською асоціацією урологів¹

**ПРЕПАРАТ ПЕРШОГО ВИБОРУ
ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЦИСТИТУ**

Інформація для медичних та фармацевтичних працівників. Повна інформація міститься в інструкції для медичного застосування. ЕСПА-ФОЦИН. РЛ. № UA/14782/01/01 від 18.12.2015. Заявник: Еспарма ГмбХ, Німеччина. Виробник: Ліндофарм ГмбХ, Німеччина. Склад: 1 пакет містить фосфоміцину трометамолу 5631,0 мг, що еквівалентно 3000 мг фосфоміцину. Показання: Лікування гострих неускладнених інфекцій нижніх сечовивідних шляхів, спричинених чутливими до фосфоміцину мікроорганізмами у дорослих пацієнтів та дітей від 12 років. Профілактика інфекційних захворювань під час діагностичних процедур та хірургічних втручань у дорослих. Протипоказання: гіперчутливість до компонентів препарату, ниркова недостатність, гемодіаліз вік до 12 років. Побічні ефекти: порушення роботи шлунково-кишкового тракту, діарея. Ці явища найчастіше не тривалі і проходять самостійно. Головний біль, висип та інші. Представництво Еспарма ГмбХ в Україні: м. Київ, вул. Рюкіної, 117. esparma.com.ua. 1. Guidelines on urological infections. Grabe M. et al. European association of urology, 2015. 2. Surveillance Study in Europe and Brazil on Clinical Aspects and Antimicrobial Resistance Epidemiology in Females with Cystitis (ARESC): Implications for Empiric Therapy. Naber, K.G. et al. European Urology 2008; 54: 3. Fosfomycin: Use Beyond Urinary Tract and Gastrointestinal Infections. M. E. Falagas et al. Clin Infect Dis, 2008; 46: (7). 4. Fosfomycin as an alternative therapeutic option for treatment of infections caused by multi-resistant Gram-negative bacteria Magdalena Zdzielec et al. J. of Pre-Clinical and Clinical Research, 2014; Vol. 8, № 2, 5. Fosfomycin, an old – new antibiotic. R. Raz. Clin Microbiol Infect 2012; 18: 6. Клінічний протокол з акушерської допомоги «Перинатальні інфекції» №906 МОЗ України, 2006. 7. Інструкція для медичного застосування ЕСПА-ФОЦИН, 2015.